

Závěry Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 21.09.1981, sp. zn. Cpjf 79/81, ECLI:CZ:NS:1981:CPJF.79.1981.1

Číslo: 53/1983

Právní věta: K vydání souhrnného rejstříku ke Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisk (Sbírce rozhodnutí československých soudů a sdělení soudů ČSSR) z období 1949 - 1963 (k rozhodnutím a stanoviskům ve věcech občanskoprávních).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 21.09.1981

Spisová značka: Cpjf 79/81

Číslo rozhodnutí: 53

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Závěry

Hesla: Judikatura ESD

Předpisy: 36/1964 Sb. § 28

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 53/1983 sb. rozh.

K vydání souhrnného rejstříku ke Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek (Sbírce rozhodnutí československých soudů, Sbírce rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR) z období 1949-1963 (k rozhodnutím a stanoviskům ve věcech občanskoprávních)

(Závěry občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČSSR z 21. 9. 1981, [Cpjf 79/81](#))

Nejvyšší soud Československé socialistické republiky vydal v roce 1978 a v roce 1979 souhrnný rejstřík ke Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 1964-1974 (k rozhodnutím a stanoviskům ve věcech občanskoprávních) a souhrnný rejstřík ke Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 1962-1975 (k rozhodnutím a stanoviskům ve věcech trestních). 1) Tyto souhrnné rejstříky byly vydány v zájmu usnadnění orientace soudů a státních notářství v dosavadní judikatuře a také s tím cílem, aby zejména soudům prvního stupně byl poskytnut základní materiál pro zavedení vlastní evidence judikatury. Již při vydání uvedených souhrnných rejstříků se předpokládalo, že budou zpracovány a vydány další souhrnné rejstříky ke Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek; tento záměr byl také schválen usnesením pléna Nejvyššího soudu ČSSR ze 7. 7. 1980, Plsf 2/80, ke zprávám o činnosti kolegií Nejvyššího soudu ČSSR.

Ve Sbírce rozhodnutí československých soudů a ve Sbírce rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR (jak byla dříve označována Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek) bylo v období 1949 až 1963 uveřejněno mnoho rozhodnutí a stanovisek zabývajících se výkladem ustanovení dříve platných předpisů občanskoprávních, rodinněprávních, pracovněprávních, předpisů sociálního zabezpečení i předpisů procesního práva, která jsou shodná nebo obdobná s ustanoveními nyní platných právních předpisů. Výkladové závěry uveřejněných judikátů z uvedeného období uváděly do praxe soudů a státních notářství i do právní praxe vůbec ustanovení nových předpisů lidově demokratického a socialistického právního řádu a vytvářely základy odborně i politicky kvalifikované interpretace a aplikace těchto právních norem.

Výkladové závěry z některých těchto judikátů jsou zejména v praxi krajských soudů a nejvyšších soudů republik nadále používány a také v novějších uveřejněných rozhodnutích a stanoviskách se na ně odkazuje (srov. např. rozhodnutí uveřejněné pod č. 12/1951 Sbírky rozhodnutí čs. soudů a odkaz na ně v rozhodnutí uveřejněném pod č. 63/1974 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále srov. č. 60/1961 Sbírky rozhodnutí čs. soudů a č. 20/1980, str. 323, Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, obdobně také č. 1/1961 Sbírky rozhodnutí čs. soudů a č. 32/1979 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a stejně tak rozhodnutí uveřejněné pod č. 27/1962 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR a odkazy na ně pod č. 11/1976, str. 94, a pod č. 28/1980 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Občanskoprávní kolegium Nejvyššího soudu ČSSR v součinnosti s občanskoprávními kolegií Nejvyššího soudu České socialistické republiky a Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky proto přezkoumalo výkladové závěry všech rozhodnutí a stanovisek, jež byla uveřejněna v období 1949-1963 (v ročníku I až XV) ve Sbírce rozhodnutí čs. soudů a Sbírce rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR a zhodnotilo možnost a rozsah jejich dalšího použití v rozhodovací a ostatní činnosti soudů a státních notářství.

Hodnotící závěry jsou v nyní vydávaném souhrnném rejstříku uvedeny u každého jednotlivého rozhodnutí a stanoviska z období 1949-1963. 2)

Přezkoumání a hodnocení těchto dříve uveřejněných rozhodnutí a stanovisek je třeba chápat jako pomoc soudní a notářské praxi při orientaci v této starší judikatuře, která svými závěry může přispět k řešení některých otázek výkladu ustanovení nyní platných právních předpisů, pokud již nebyly vyrušeny novější judikaturou, jíž ovšem bude třeba v praxi soudů a státních notářství dávat vždy přednost před judikaturou z dřívějšího období. Hodnocení závěrů rozhodnutí a stanovisek ze Sbírky rozhodnutí z období 1949-1963 vychází především z porovnání slovního znění, obsahu a účelu platných ustanovení právních předpisů s dříve platnou právní úpravou. Při použití závěrů těchto rozhodnutí a stanovisek v souvislosti s výkladem a aplikací nyní platných ustanovení právních předpisů je ovšem nutné uplatnit vedle jazykového (slovního) výkladu i ostatní prostředky výkladové (logický, systematický a historický výklad); právě totiž na základě těchto výkladových prostředků lze např. při řešení konkrétní právní otázky přesvědčivě dovodit, zda i za nového právního i skutkového stavu je možné využít ještě nadále původní výkladový závěr, a to tak, aby to bylo v souladu s platným právním řádem ČSSR a s vývojem společenských vztahů. Přitom je třeba mít na zřeteli, že přezkoumání a hodnocení výkladových závěrů z rozhodnutí a stanovisek z období 1949-1963 bylo zaměřeno zejména na základní závěry (právní věty) nyní znovu uváděné v souhrnném rejstříku bez detailního rozboru a hodnocení podrobnějšího odůvodnění těchto rozhodnutí a stanovisek, pokud nebylo do souhrnného rejstříku ve výňatcích převzato (zejména u stanovisek) a rovněž zhodnoceno. V tomto smyslu je tedy třeba chápat hodnocení použitelnosti výkladových závěrů z rozhodnutí a stanovisek uveřejněných v období 1949-1963 ve Sbírce rozhodnutí, jak je toto hodnocení uvedeno v nyní vydávaném souhrnném rejstříku.

Spolu se souhrnným rejstříkem k občanskoprávním rozhodnutím a stanoviskům uveřejněným ve

Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek v období 1964-1974 (ročník XVI až XXVI) obsahuje souhrnný rejstřík z období 1949-1963 tedy přehled uveřejněné judikatury ve věcech občanskoprávních celkově za 26 roků. Bude tedy další pomůckou pro soudy a státní notářství v jejich úsilí o zvýšení kvality rozhodování a ostatní činnosti a pro právní teorii užitečným studijním materiálem z praxe soudů a státních notářství.

1) Souhrnný rejstřík ke Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 1964 až 1974 (k rozhodnutím a stanoviskům ve věcech občanskoprávních) vydal Nejvyšší soud nákladem Statistického a evidenčního vydavatelství tiskopisů, n. p., Praha v roce 1978 (342 stran, 39 Kčs). x) Souhrnný rejstřík ke Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 1962 až 1975 (k rozhodnutím a stanoviskům ve věcech trestních) vydal Nejvyšší soud ČSSR nákladem téhož vydavatelství (SEVT Praha) v roce 1979 (328 stran, 29 Kčs).

2) Souhrnný rejstřík ke Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 1949 až 1963 (k rozhodnutím a stanoviskům ve věcech občanskoprávních) vydal nyní Nejvyšší soud nákladem Statistického a evidenčního vydavatelství tiskopisů, n. p., Praha v roce 1983 (931 stran, 62 Kčs); prodej zajišťuje Kniha, n. p. hl. m. Prahy, prodejna právnické a ekonomické literatury, 115 51 Praha 2, Opletalova 35.